

Суло Л. В.

старший викладач кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
suslo-larisa654@ukr.net

Мельничук С. В.

здобувач освітнього ступеня «бакалавр» факультету інженерно-педагогічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ТЕХНІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Нові вимоги до кваліфікації майбутніх учителів технологій та розвитку їхніх спеціалізованих компетентностей з'явилися в останні десятиліття в період реформування вищої педагогічної освіти та коригування державних стандартів. А враховуючи унікальну роль, яку відіграла розбудова нової української школи, наразі необхідно переглянути і можливо, переформатувати освітній процес професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Вирішення педагогічної проблеми формування ключової технічної компетентності як складової готовності вчителя трудового навчання та технологій до роботи в закладах загальної середньої освіти має бути враховане при побудові освітнього процесу у закладах вищої освіти. Акцентом стане формування технічної компетентності, як ідеальний результат професійної підготовки. Тобто здобувач повністю оволодів знаннями про конструкційні матеріали (характеристики, критерії, способи добування та обробки), розвине вміння проектувати вироби з урахуванням властивостей матеріалів, проводив економічні розрахунки при виборі матеріалів для проекту, обирати відповідний технологічний спосіб обробки. Тобто, перед майбутнім фахівцем ставиться конкретна задача по опануванню технічних і технологічних знань для формування технічних навичок в рамках їхньої технічної підготовки [2].

Доречним є позиція науковця О. Корця, який обґрунтовує, що формування базової технічної професійної компетентності у майбутніх учителів трудового навчання та технологій дозволить професійно оперувати знаннями про досягненнями науки й техніки та здійснення практичної проектно-технічної діяльності відповідно до галузі освіти «Технології». А зокрема отримання компонентів технічної компетентності має базуватися на інтегрованому підході із урахуванням фундаменталізації фізико-математичних навчальних дисциплін. Технічна компетентність формується через систему знань, умінь і відповідних навичок з реалізацією у процесі професійної діяльності вчителя. Особливо дане стосується наявності та розвитку професійних якостей, як організація та структурування власних знань, розв'язання проблемних ситуацій, одержання інформації з різних джерел, установлення причинно-наслідкових зв'язків, представлення критичної оцінки, обґрунтування власної точки зору, робота в колективі, гнучкість та креативність [1].

Також потрібно врахувати, що саме впровадження міжпредметних та міжтематичних зв'язків стане запорукою впорядкованості, систематичності з глибоким узагальнення знань. А для досягнення значного успіху у формуванні компетентностей у галузях природничих наук, інженерії та технологій можливе через міждисциплінарну інтеграція, тобто використання зав'язків між дисциплінами. Результатом стане підвищений рівень допитливості, пошуку, спостережливості, вміння досліджувати, формулювати нові ідеї, робити обґрунтовані висновки тощо [3].

У процесі нашого дослідження було здійснено аналіз освітньої-професійної програми «Середня освіта (Трудове навчання і технології. Інформатика)» першого рівня вищої освіти (бакалавр). Даний аналіз дозволив вибудувати послідовність формування технічної компетентності в здобувача освіти. вказана освітньо-професійна програма передбачає викладання технічних та педагогічних дисциплін, а саме «Вищої математики», «Геометричних

основ проектування», «Основи економічної діяльності та підприємництва», «Загальної фізики», «Технологічного практикуму», «Методики трудового навчання», «Електротехніки», «Оснoв виробництва», «Матеріалознавства та обробки конструкційних матеріалів», «Оснoв теорії технологічної освіти», «Теоретичної і прикладної механіки» тощо. Послідовність викладання передбачає опанування технічних та педагогічних знань із формуванням зв'язків між технічними елементами, а з впровадженням міждисциплінарних та міжпредметних зв'язків між фаховими дисциплінами та дисциплінами вільного вибору передбачають формувати технологічну компетентність на високому рівні.

Отже, враховуючи вище викладене та дослідження науковців можна вважати, що підготовка майбутнього вчителя трудового навчання та технології в закладах вищої освіти є достатня з формуванням відповідних компетентностей. Особливо є актуальним формування технічної компетентності, як реалізацію реформ освіти в плані формування компетентностей у галузі природничих наук, техніки і технологій, вмінням оволодіти технологічними навиками. Результат об'єднання всіх компонентів професійно-педагогічної системи з використанням міжпредметного та міжтематичного підходу ляже в ефективну систему формування технічної компетентності у майбутнього вчителя трудового навчання та технологій.

Список використаних джерел:

1. Корець, О.М. (2014) Роль фізико-математичних дисциплін у формуванні технічної компетентності майбутніх учителів технологій. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка*, 20, 277–279.
2. Рябець, С.І. (2021) Про один з підходів визначення міжпредметних зв'язків як засобу формування у студентів компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологіях. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 30, 251–261.
3. Федорова, О.В. (2021) Технологічна компетентність як предметна компетентність вчителя трудового навчання та технологій. *The VIII International Science Conference «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution»*, Tokyo, Japan. 169–173.

Терещук А. І.,

завідувач кафедри технологічної освіти,
доктор педагогічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
tereshandrey@udpu.edu.ua

Кліщ О. М.,

навчальний майстер кафедри технологічної освіти

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
o.klishch@udpu.edu.ua

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ: ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Фундаментальні положення і практичні рекомендації з питань трудового і професійного навчання розкриті в працях В. Андріяшина, Й. Гушулея, О. Коберника, М. Корця, В. Сидоренка, Г. Терещука, Д. Тхоржевського та багатьох інших відомих науковців. Незважаючи на достатньо значну увагу до проблем підготовки сучасного вчителя трудового навчання, з викладання відповідного предмету у закладах загальної середньої освіти, проблема залишається не достатньо розв'язаною. Серед причин можна вважати нові вимоги і виклики, які сьогодні постають перед сучасним вчителем, і серед них це розвиток компетентної особистості.

17 серпня 2016 року Міністерство освіти і науки України оприлюднило для широкого обговорення першу версію «Концептуальні засади реформування середньої освіти» [1]. Це документ, у якому обґрунтовано ідеологію змін в освіті та необхідність реформи, яка має перетворити школу на важіль соціальної рівності й згуртованості, економічного розвитку та конкурентоспроможності України.